

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 12C/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718200140
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Zelený
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2019:8718200140.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudcom JUDr. Františkom Zeleným v právnej veci žalobkyne H. Š., L. J., Š. X, štátne občianstvo Slovenská republika, práv. zast. H.. Z. Z., C. R. R. J., X.Á.. R.. U. XX, proti žalovanému J., R..K..S., L. R. R. L., J. XX, A.: XX XXX XXX, v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o úvere s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 13,- eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 12.6.2014 domáhala, aby určil neplatnosť úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXX uzavretej medzi stranami, uložil žalovanému povinnosť vrátiť jej sumu 13,- eur titulom bezdôvodného obohatenia a uhradiť jej trovy konania. Návrh v písomnom podaní odôvodnila tým, že strany dňa 2.12.2010 uzavreli zmluvu o úvere pod č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej jej žalovaný poskytol úver vo výške 800,- eur. Úver sa zaviazala vrátiť v lehote 7 mesiacov v mesačných splátkach po 195,- eur. Celková výška prostriedkov na vrátenie prestavovala sumu 1.365,- eur a odmena z tejto sumy bola 565,- eur. Súčasťou zmluvy boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Dňa 7.2.2013 žalovaný podal návrh na začatie rozhodcovského konania Stálemu rozhodcovskému súdu, v ktorom sa domáhal zaplata zmenkovej sumy vo výške 1.029,55 eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne od 4.12.2012 a zákonným úrokom vo výške 6 % ročne od rovnakého dňa. Na základe výzvy rozhodcovskému súdu, tento požiadala o zastavenie rozhodcovského konania pre neprijateľnú rozhodcovskú doložku a namietala právomoc rozhodcovského súdu. Do dňa podania žaloby jej nebolo doručené žiadne rozhodnutie rozhodcovského súdu. Listom zo dňa 13.5.2013 jej žalovaný oznámil, že ku dňu 25.4.2013 uhradila celkom sumu 813,- eur. Tak zmluva o úvere ako aj všetky ďalšie listiny jej boli predložené na podpis v deň uzavretia zmluvy na vopred predtlačenej tlačivách bez možnosti jej ingerencie do obsahu, čím bola jej zmluvná voľnosť výrazne obmedzená. Všetky uvedené dokumenty obsahujú také ustanovenia, ktoré sa výrazne odchyľuje od kogentných ustanovení predpisov na ochranu spotrebiteľa, čím dochádza k jeho znevýhodňovaniu ako subjektu v pozícii slabšej zmluvnej strany. Žalobkyňa vidí rozpor s príslušnými právnymi predpismi najmä v zmluvných podmienkach zmluvy o úvere, rozhodcovskej zmluvy či dohody o vyplnení zmenky, a to v zmenkovom úroku vo výške 0,25 % denne. Výška sankcie musí mať svoje zákonné limity, ktoré určuje Občiansky zákonník a iné právne predpisy týkajúce sa spotrebiteľa. Kapitalizovaný zmenkový úrok by docielil výšku žalovanej istiny ku dňu podania návrhu na sumu 1.428,50 eur. Táto suma výšku poskytnutého úveru prevyšuje o takmer dvojnásobok. Poplatok za poskytnutie úveru vo výške 565,- eur predstavuje sám 70,62 % zo sumy poskytnutého úveru. Výška spotrebiteľských úverov v období vzniku zmluvného vzťahu so splatnosťou do jedného roka predstavovala 5,72 %. V zmysle judikatúry súdov výška stanovených úrokov sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný, pričom o rozpor s dobrými mravmi pôjde

v prípade, ak úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. V zmluve o úvere absentuje RPMN, na základe čoho je možné zmluvu posudzovať ako bezúročnú a bez poplatkov. Neprimeranou je sankcia paušálnym vymedzením výšky zmluvnej pokuty bez výšky úveru, či porušenie povinnosti vo výške 312,- eur a pokuty 15,- eur pri omeškaní 7 dní. V zmluve bola použitá formulárová rozhodcovská zmluva ako forma rozhodcovskej doložky. Na základe všetkých týchto argumentov zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami nie je právne udržateľná z dôvodu, že nedostatky, ktoré zmluva o úvere obsahuje, spôsobujú jej celkovú neplatnosť. Poskytnutý úver očistený od nezákonných poplatkov a sankcií v celom rozsahu splatila. Na dôvodoch uplatnených v podaní zotrvala aj v priebehu konania. Na preukázanie svojich tvrdení predložila písomnú zmluvu o úvere, všeobecné obchodné podmienky, prehľad práv povinností a záväzkov, výzvu na začatie mediačného konania, návrh na začatie mediačného konania, predžalobnú výzvu, návrh na začatie rozhodcovského konania, zmenku, rozhodcovskú zmluvu, písomnú korešpondenciu strán.

2. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení žiadal žalobu zamietnuť. Poukázal na prekážku res iudicata. Rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 24.6.2014, ktorý sa stal právoplatným a vykonateľným, bol nárok žalovaného voči žalobkyni uznaným. Tento súd potvrdil aj skutočnosť, že zmenka a zmluva o úvere vrátane všetkých jej častí, bola uzatvorená platne. Nie je rozhodujúcim, že skoršie rozhodnutie je rozhodnutím rozhodcovského súdu. Poukázal pritom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a ČR. Toto stanovisko podporuje aj komunitárne a medzinárodné právo. Zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa čiastočne plnila na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú. Ako nesprávne pokladá tvrdenie žalobkyne o celkovej neplatnosti zmluvy o úvere z dôvodu údajných neprijateľných podmienok. Ak by sa predmetná zmluva o úvere posudzovala ako spotrebiteľská zmluva, čo žalovaný dôrazne odmieta, tak podľa ust. § 53 ods. 5 OZ platí, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. To znamená, že súd môže určiť za neplatné jednotlivé neprijateľné podmienky, avšak toto ustanovenie neumožňuje súdu určiť neplatnosť celej zmluvy pre existenciu neprijateľných podmienok. Ak je neplatnou len časť právneho úkonu, pri použití ust. § 41 OZ, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu, je neplatnou iba táto časť. V zmysle judikatúry Ústavného súdu je potrebné uprednostniť výklad zachovania platnosti právneho úkonu a nie výklad, ktorý platnosť právneho úkonu popiera. Poukázal na judikatúru súdneho dvora Európskej Únie, a to na rozsudok vydaný dňa 15.3.2012 v prejudiciálnom konaní vo veci C -453/2010, podľa ktorého článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 sa má vykladať v tom zmysle, že pri posudzovaní otázky, či zmluva uzavretá medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktorá obsahuje jednu alebo viacero nekalých podmienok, môže bez uvedených podmienok naďalej existovať, sa súd, ktorý vo veci rozhoduje, nemôže opierať len o prípadnú výhodnosť vyhlásenia neplatnosti dotknutej zmluvy ako celku pre jednu zo zmluvných strán, v tomto prípade spotrebiteľa. Cieľom sledovaným normotvorcom únie v rámci smernice je nastoliť rovnováhu zmluvných strán, pričom sa má v zásade zachovať platnosť zmluvy ako celku, a nie vyhlásiť za neplatné všetky zmluvy, ktoré obsahujú nekalé podmienky. Situáciu jednej zo zmluvných strán, v tomto prípade spotrebiteľa, nemožno považovať za rozhodujúce kritérium pre budúci osud zmluvy. Vyhlásenie neplatnosti celej zmluvy o úvere ako celku tak, ako to navrhuje žalobca, nemá žiadnu oporu v ustanoveniach vnútroštátneho ani európskeho práva. Žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení, pretože neplatnosť zmluvy o úvere, resp. niektorých jej častí je možné vzniesť v rámci obrany proti žalobe na plnenie podanej žalovaným na Stály rozhodcovský súd, ktorý o žalobe na plnenie rozhodne rozsudkom. Otázkou platnosti zmluvy a jej častí sa Stály rozhodcovský súd musel zaoberať prejudiciálne. Na preukázanie svojich tvrdení predložil rozsudok stáleho rozhodcovského súdu.

3. Súd na základe vykonaného dokazovania, oboznámením listinných dôkazov a to zmluvy o úvere, všeobecných obchodných podmienok, prehľadu práv, povinností, návrhu na začatie mediačného konania, návrhu na začatie rozhodcovského konania, vzájomnej korešpondencie strán, podania navrhovateľky v rozhodcovskom konaní, rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu, kópie rozhodcovského spisu, žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, uznesenia Okresného súdu Poprad, zistil nasledovný skutkový stav:

4. Dňa 2.12.2010 strany uzavreli zmluvu o úvere, podľa ktorej sa spoločnosť J., R.K.S.. B. žalobkyni poskytnúť úver vo výške 800,- eur. Dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi úver zvýšený o poplatok vo výške 565,- eur, celkom 1.365,- eur v 7 mesačných splátkach po 195,- eur so splatnosťou prvej splátky dňa 9.1.2011. Prílohou zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky a splátkový kalendár vo verzii 1. Listom

zo dňa 4.12.2012 Slovenská rozhodcovská, a.s. vyzvala žalobcu na vyjadrenie sa k návrhu na začatie mediačného konania spracovaného spoločnosťou C., R..K..S... G. XX.X.XXXX R. C., R..K..S.. Y. Ž. X. B. Y. Y. R. V., Ž. S. R. J. je splnomocnená na všetky právne úkony spojené s uplatnením pohľadávky v celkovej výške 1.145,38 eur. Listom zo dňa 7.2.2013 bola žalobkyňa oboznámená s podaním návrhu na začatie rozhodcovského konania súvisiaceho s uplatnením pohľadávky zo zmluvy o úvere. Prílohou návrhu bola zmenka č. XXXXXXXXXX podpísaná žalobkyňou dňa 2.12.2010. Žalobkyňa podaním zo dňa 24.5.2013 požiadala rozhodcovský súd o zastavenie rozhodcovského konania pre neprijateľnú rozhodcovskú doložku a námietku právomoci rozhodcovského súdu. Rozsudkom zo dňa 24.6.2014 Stály rozhodcovský súd Bratislava uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava sumu vo výške 929,55 eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne od 4.12.2012, zákonný úrok vo výške 6 % ročne zo sumy 1.029,55 eur od 23.1.2013 a trovy konania. Podaním doručeným Okresnému súdu Poprad dňa 10.12.2014 súdny exekútor E.. K. F. požiadal súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie oprávneného spoločnosti J. proti povinnej H. Š. pre vymoženie istiny 929,55 eur s príslušenstvom v zmysle návrhu na vykonanie exekúcie z vykonateľného titulu rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava. Uznesením zo dňa 29.6.2015 sp. zn. XXEr XXX/XXXXXX - XX R. žiadal súdneho exekútora o udelenie poverenia čiastočne zamietol v časti vymoženia trov mediačného konania vo výške 201,55 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.029,55 eur od 4.12.2012 do zaplataenia a zákonného úroku vo výške 6 % ročne zo sumy 201,55 eur od 23.1.2013 do zaplataenia.

5.Rozsudkom zo dňa 18.11.2015 súd návrh na určenie neplatnosti úverovej zmluvy medzi stranami zamietol. Návrh na vrátenie sumy 13,- eur titulom bezdôvodného obohatenia vylúčil na samostatné konanie spolu s rozhodnutím o trovách celého konania v súlade s ust. § 112 ods. 2 O.s.p. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 27.3. 2017 zrušil rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu na určenie neplatnosti úverovej zmluvy č. 702900511 uzavretej medzi stranami dňa 2.12. 2010 a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6.Rozsudkom zo dňa 21.9.2017 súd určil, že úverová zmluva č. XXXXXXXXXX uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 2.12.2010 je neplatná. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 28.11.2018 sp. zn. 8Co 2/2018 - 176 rozsudok súdu I. inštancie potvrdil a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania. Podľa odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd postupoval správne, ak zmluvné ustanovenia zmluvy o úvere podrobil súdnej kontrole podľa všeobecných ustanovení o vadnosti právneho úkonu a to aj podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa ustanovení o súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok. Za stavu, že sa vady predmetnej úverovej zmluvy dotýkajú esenciálnych náležitostí a že takmer niet bezvadného článku zmluvy, odvolací súd sa stotožnil so záverom prvoinštančného súdu o neplatnosti zmluvy ako celku.

7.Po vylúčení časti žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia v konaní vedenom pod sp. zn. XXC/X/XXXX Ž. zotrval na svojich doterajších tvrdeniach s tým, že z listinného dôkazu predloženého samotným žalovaným vyplýva, že na úhradu pohľadávky žalobkyňa uhradila o 13,- eur viac, ako jej bolo poskytnutých finančných prostriedkov.

8.Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 6.2.2018 žiadal žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnuť. Uviedol, že zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX uzavreli strany dňa 2.12.2010 a na jej základe bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 800,- eur. Úver sa žalobca zaviazal vrátiť s príslušným poplatkom vo výške 565,- eur. V zmluve o úvere je výslovne určený účel uzatvorenia zmluvy - povolanie. Preto žalobcovi nie je možné priznať status spotrebiteľa. Žalobcovi bol poskytnutý úver a tento bol žalobcom aj využitý. V prípade postavenia žalovaného je potrebné akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu so žalobcom vstupoval. Jeho argumentácia je súladná s rozhodovacou činnosťou súdov (napr. OS Trebišov sp. zn. 6Er/699/2009 - 113 ako aj s judikatúrou Európskeho Súdneho Dvora C464/01). Nakoľko predmetná zmluva o úver nemá povahu spotrebiteľského úveru upraveného zákonom o spotrebiteľských úveroch, ochrana spotrebiteľa sa naň nevzťahuje a z uvedeného dôvodu nemôže byť predmetná zmluva o úvere skúmaná z hľadiska obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy a tak byť určená za bezúročnú a bez poplatkov. Zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon. Žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy, ktorá nebola nikdy právoplatne vyhlásená za neplatnú, rovnako tak právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy o úvere nikdy neodpadol.

9.Súd na základe vykonaného dokazovania oboznámením pripojeného spisu 12C/151/2014, z neho najmä rozsudku Okresného súdu Poprad a Krajského súdu v Prešove, úverovej zmluvy, potvrdenia o platbách zistil nasledovný skutkový stav:

10.Rozsudkom zo dňa 21.9.2017 Okresný súd Poprad určil, že úverová zmluva č. 702900511 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 2.12.2010 je neplatná. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 28.11.2018 sp. zn. XCo X/XXXX - 176 rozsudok súdu I. inštancie potvrdil a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania. Podľa odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd postupoval správne, ak zmluvné ustanovenia zmluvy o úvere podrobil súdnej kontrole podľa všeobecných ustanovení o vadnosti právneho úkonu a to aj podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa ustanovení o súdnej kontrole neprijateľnosti zmluvných podmienok. Za stavu, že sa vady predmetnej úverovej zmluvy dotýkajú esenciálnych náležitostí a že takmer niet bezvadného článku zmluvy, odvolací súd sa stotožnil so záverom prvoinštančného súdu o neplatnosti zmluvy ako celku. Listom zo dňa 13.5.2013 žalovaný oznámil žalobkyni, že ku dňu 25.4.2013 uhradila celkom sumu 813,- eur.

Podľa § 39 O.z., neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 451 O.z.

(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 O.z., predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 O.z., ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

11.S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, citované zákonné ustanovenia mal súd preukázané, že žaloba je dôvodná. Dňa 2.12.2010 strany uzavreli zmluvu o úvere, podľa ktorej sa spoločnosť J., R..K..S.. zaviazala žalobkyni poskytnúť úver vo výške 800,- eur. Listom zo dňa 13.5.2013 žalovaný žalobkyni oznámil, že ku dňu 25.4.2013 uhradila celkom sumu 813,- eur. Rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 21.9.2017 súd určil, že úverová zmluva č. XXXXXXXXXX uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 2.12.2010 je neplatná. Prvostupňové rozhodnutie potvrdil Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 28.11.2018 sp. zn. 8Co 2/2018 - 176. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Pretože zmluva o poskytnutí úveru žalobkyni bola súdom vyhlásená za neplatnú, sú strany povinné vrátiť si navzájom všetko, čo podľa nej dostali. Pretože žalobkyňa poskytla žalovanému plnenie o 13,- eur viac, ako jej bolo poskytnuté protistranou, je žalovaný povinný toto plnenie vydať.

12.Žalobca ako úspešná strana má voči žalovanému s poukazom na ust. § 255 a § 262 CSP nárok na náhradu trov konania. O výške náhrady rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde vo dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne

obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.